

Глобальний Південь як мегасуб'єкт нового світового порядку

The Global South as a Mega Subject of the New World Order

Сергій Мокляк^A

Corresponding author: д. політ. наук, професор, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5255-8941

Наталя Конопка^B

к. істор. наук, доцент, доцент кафедри, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-1245-3459

Sergii Mokliak^A

Corresponding author: Dr of Political Science, Professor, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5255-8941

Nataliia Konopka^B

PhD in History, Associate Professor, Associate Professor of the Department, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-1245-3459

^A Воєнна академія імені Євгенія Березняка, Київ, Україна

^B Національний університет "Острозька академія", м. Острогож, Україна

^A Yevgeniy Bereznyak Military Academy, Kyiv, Ukraine

^B National University "Ostroh Academy", Ostroh, Ukraine

Received: April 20, 2025 | Revised: April 28, 2025 | Accepted: April 30, 2025

UDC 321.01(477)

DOI: 10.33445/sds.2025.15.2.27

Мета роботи: визначення основних геополітичних ознак нового світового порядку, зокрема, появу нового суб'єкту – Глобального Півдня.

Метод дослідження: методи порівняння, класифікації, real time.

Результати дослідження: Проаналізовано зміни геополітичної та гео економічної обстановки після повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Визначено тенденції формування нового середовища безпеки та процеси, які впливають на його трансформацію. Доведено, що так званий Глобальний Південь останніми роками став актуальним чинником сучасних геополітичних процесів.

Теоретична цінність дослідження: Сучасне геополітичне становище змушує Україну напрацьовувати зовнішньополітичні рішення відповідні її власним національним інтересам, геополітичному і геостратегічному положенню в регіональній і глобальній міжнародній системі.

Тип статті: теоретичний.

Purpose: identifying the main geopolitical features of the new world order, in particular, the emergence of a new entity – the Global South.

Method: comparison methods, classification, real time.

Findings: It examines the changes in the geopolitical and geoeconomic landscape following the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation. The article outlines the trends in the formation of a new security environment and the processes influencing its transformation. It demonstrates that the so-called Global South has, in recent years, become a relevant factor in contemporary geopolitical processes.

Theoretical implications: The current geopolitical situation compels Ukraine to develop foreign policy decisions aligned with its national interests, and with its geopolitical and geostrategic position within both the regional and global international systems.

Paper type: theoretical.

Ключові слова: геополітика, безпека, нова архітектура безпеки, новий світовий порядок, повномасштабне вторгнення, міжнародні відносини, зовнішньополітичні рішення, геополітичне становище.

Key words: geopolitics, security, new security architecture, new world order, full-scale invasion, international relations, foreign policy decisions, geopolitical situation.

Вступ

Упродовж останніх десятиліть проблема трансформації світового порядку перебуває у центрі уваги міжнародних дослідників, політичних оглядачів та стратегічних аналітиків. Динаміка глобальних змін, що супроводжується появою нових полюсів сили, віддзеркалює процеси формування поліцентричної системи міжнародних відносин. Особливої актуальності це питання набуло в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, що не лише підірвало основи повоєнної безпекової архітектури, але й спричинило суттєвий перегляд підходів до оцінки ролі та впливу різних акторів на глобальному рівні.

У цьому контексті на особливу увагу заслуговує феномен так званого "Глобального Півдня" — умовного об'єднання країн, які дедалі активніше заявляють про власні геополітичні амбіції та прагнуть стати вагомим чинником у формуванні нового світового порядку. При цьому Глобальний Південь демонструє неоднорідність у своїх позиціях щодо ключових міжнародних подій, зокрема, російсько-української війни, що, в свою чергу, порушує питання про сутність, межі, інтереси й потенціал цього утворення як геополітичного суб'єкта.

Теоретичні основи дослідження

Проблема формування нового світового порядку вже тривалий час знаходиться у центрі уваги вчених. Серед класиків вивчення даної проблеми слід згадати Р.Арона, Г.Моргентау, К.Уолтца, Х.Булла, Л.Міллера, Р.Купера та ін.

В Україні активно використовують методологічний аспект геополітики в своїх наукових дослідженнях М. Дністрянський, О. Білорус, М. Дорошко, Г. Перепелиця, Л. Чекаленко, В. Бочарніков, С. Свешніков та інші.

Активне осмислення регіонально-безпекової проблематики з врахуванням емпірики російсько-української війни відбувається в іноземних аналітичних центрах – у США: в Інституті вивчення війни (ISW), Інституті досліджень зовнішньої політики (FPRI), Центрі стратегічних та міжнародних досліджень (CSIS), Дослідницькому центрі RAND Corporation, Університеті національної оборони, у Великій Британії – в Центрі аналізу європейської політики при Королівському коледжі Лондона, Королівському об'єднаному інституті оборонних досліджень (RUSI), Міжнародному інституті стратегічних досліджень (IISS) та ін.

Водночас, останнім часом увага міжнародних експертів прикута до нового полюсу світової ваги та геополітичного тяжіння – Глобального Півдня.

Постановка проблеми

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну докорінно змінило сприйняття безпекової ситуації у світі як на глобальному, так і на регіональному й субрегіональному рівнях. Картина сучасного світу явно контрастує з тим, що був у другій половині ХХ ст., коли холодне протистояння між геостратегічним Сходом та Заходом базувалося швидше на міжнародній статистиці, аніж динаміці.

Як слушно зауважив Надзвичайний і Повноважний Посол України Сергій Корсунський: “Стан геополітики на сучасному історичному етапі можна описати не надто простою, але зрозумілою для втаємничених формулою: кількість країн, які бажають закласти свою цеглу у фундамент нового світового порядку, більша або дорівнює кількості потенційних посередників у можливих переговорах із Росією щодо припинення війни й набагато менша за кількість вітчизняних експертів із Південно-Східної Азії, які ніколи там не були, але все добре розуміють. На виправдання останніх слід визнати, що розібратися в суперечливих діях деяких найважливіших країн регіону справді важко” [1].

Таким чином, важливість Східної та Південно-Східної Азії для світової політики й економіки є аксіомою сучасної геополітики. Глобалізація й Інтернет практично унеможливили ізоляціонізм, усунули віддаленість від зон конфліктів, і нині те, що відбувається в Європі, безпосередньо відгукується в Азії. Росія десятиліттями просувала свої інтереси в Індії та Китаї, постачала до Індо-Тихоокеанського регіону зброю, відкривала в багатьох країнах освітні центри й формувала експертне середовище. Міфи про “велику російську культуру”, “боротьбу СРСР, а потім і Росії проти імперіалізму-колоніалізму”, агресивне нав'язування вигідних і вигаданих історичних наративів і пряма політична корупція – далеко не повний перелік інструментів, які Москва використовувала для формування системи впливу на громадську думку та політичні кола.

Сучасне геополітичне становище змушує Україну напрацьовувати зовнішньополітичні рішення відповідні її власним національним інтересам, геополітичному і геостратегічному положенню в регіональній і глобальній міжнародній системі.

Метою статті є визначення основних геополітичних ознак нового світового порядку, зокрема, появу нового суб'єкту – Глобального Півдня.

Результати

2 березня 2022 року була прийнята перша резолюція одинадцятої надзвичайної спеціальної сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1) [2]. У документі висловлено жаль з приводу російського вторгнення в Україну та вимогу повного виведення російських військ і скасування рішення про визнання самопроголошених Донецької та Луганської народних республік.

Резолюцію було ухвалено: 141 голос – “за”, 5 – “проти”, 35 – “утрималися”, 12 – “відсутні”.

В свою чергу, більшість “неєвропейських” країн, які проголосували за засудження агресії Росії в березні 2022 року, не ввели санкції проти цієї держави.

Загалом, у серії голосувань в ООН з початку війни близько 40 країн, що представляють майже 50 відсотків населення світу, регулярно утримувалися або голосували проти пропозицій із засудженням російського вторгнення.

На думку експертів впливового видання *Foreign Affairs* – суперечки викликані не розбіжностями щодо війни в Україні, а натомість є симптомом ширшого синдрому: гніву з приводу подвійних стандартів Заходу та розчарування з приводу зусиль щодо реформування міжнародної системи. Зокрема деякі з них зазначають, що заснований на правилах міжнародний порядок не служить інтересам Африки. Навпаки, він зберіг статус-кво, за якого великі світові держави – західні чи східні – зберегли свої позиції домінування. Через Раду Безпеки ООН, зокрема, Китай, Франція, Росія, Великобританія та США здійснили величезний вплив на африканські країни та понизили африканські уряди лише до сторонніх спостерігачів у їхніх власних справах [3;4].

Авторитетний індійський дипломат Шівшанкар Менон підкреслив цю думку на початку 2024 року, написавши: “Відчужені та ображені, багато країн, що розвиваються, бачать війну в Україні та суперництво Заходу з Китаєм як відволікання від нагальних питань, таких як борги, зміна клімату та наслідки пандемії” [4].

Тобто, можемо констатувати, що Realpolitik зіграла свою роль у визначенні позицій окремих країн щодо повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Індія традиційно була залежною від Росії щодо військово-технічного співробітництва. ПВК “Вагнер” співпрацює з урядами Західної та Центральної Африки, щоб підтримати їх режими та виживання. А Китай, який є одним із головних джерел підтримки Росії, є найбільшим торговельним партнером понад 120 країн світу.

Таким чином, так званий Глобальний Південь останніми роками став актуальним чинником сучасних геополітичних процесів. Хоча, ніхто на світовій арені нині не уявляє “Глобального Півдня” загалом. Дуже хоче його організувати й очолити об'єднання БРИКС, другий кандидат – ШОС.

Аналіз показує, що кожен, хто згадує про “Глобальний Південь”, розуміє під ним щось своє. Одні мають на увазі групу держав із колоніальним минулим; інші – широкий спектр країн, що розвиваються, або в крайньому разі – членів Руху неприєднання або “групи 77”. Ніхто й ніколи не складав переліку країн “Глобального Півдня”, й кожне зі згаданих визначень не є ні вичерпним, ні однозначним.

Поділ на умовні Південь і Північ виник в умовах холодної війни, коли світ розділився на два табори. Східний, керований СРСР, та західний – на чолі зі США та країнами Західної Європи. В умовах цього протистояння виникла третя сила: країни, які не приєдналися ані до першого, ані до другого табору.

Термін “Глобальний південь” вперше до широкого загалу ввів у 1969 році американський політичний експерт Карл Оглсбі. В одній зі своїх статей він висловив думку, що війна у В'єтнамі завершує еру домінування цивілізаційної Півночі над Півднем. Під “Північчю”

він мав на увазі світові імперії, метрополії, тоді як терміном “Глобальний Південь” узагальнив колоніальний світ. У 60-х щодо колишніх колоній європейських (переважно) країн частіше вживали термін “Третій світ”. Малося на увазі, що перший світ – це найрозвинутіші демократичні країни з ринковою економікою, другий світ – соціалістичні країни, а третій світ – відповідно усі інші. Тобто країни, які за своїми якостями неможливо віднести до жодного з перелічених світів.

У такій класифікації явно відчувався дискримінаційний підтекст та симпатія до країн “Першого світу”. Здебільшого такими країнами були колишні колонії, які, отримавши незалежність, не завжди швидко орієнтувалися в перипетіях міжнародних відносин та не приєдналися до жодного з таборів. Оскільки за цим формулюванням читалося словосполучення “третій сорт”, то його вважали не зовсім коректним. Відтак з 1991 року (коли припинив своє існування “другий світ”) частіше став вживатися саме термін “Глобальний Південь”.

У 1980-му очолювана колишнім канцлером ФРН Віллі Брандтом комісія, опублікувала доповідь. Комісія констатувала величезну прірву в економічному розвитку різних країн світу. Цей поділ демонструвала так звана “лінія Брандта”. Ця лінія охоплює планету на рівні 30° північної широти, проходить між Північною та Центральною Америкою, північною частиною Африки, Близьким Сходом і більшою частиною Східної Азії. Далі лінія опускається на південь так, щоби показати належність Японії, Австралії та Нової Зеландії до Глобальної Півночі [5].

Географічно термін Глобальний південь застосовується до 32 країн, розташованих нижче екватора (у Південній півкулі), що відрізняє їх від 54 країн, які цілком розташовані на північ від нього. Однак цей термін нерідко помилково використовують як коротку назву для глобальної більшості, хоча більшість світового населення живе вище екватора (і там же розташована основна частина світової суші). Наприклад, ми часто чуємо, що Індія, найбільш густонаселена країна світу, і Китай, який посідає друге місце за чисельністю населення, змагаються за місце лідера Глобального Півдня. З цією метою обидві країни нещодавно провели дипломатичні конференції. Однак обидві розташовані в Північній півкулі.

Крім цього, якщо брати до уваги географічну складову, то можна взяти за основу визначення Світового Банку, яке об’єднує в собі країни середнього доходу, розташовані в Африці, Азії, Океанії, Латинській Америці та Карибському басейні. Не всі країни, які знаходяться на півдні, належать до Глобального Півдня – так, до нього не входять Австралія та Нова Зеландія, натомість межі півдня є досить умовними і деякі експерти вважають, що до нього належить, наприклад, Туреччина.

А отже, цей термін є більшою мірою політичним гаслом, ніж точним описом світу. І в цьому сенсі він, судячи з усього, набув популярності, виконуючи функцію евфемізму для заміни менш прийнятних термінів.

У сучасній геополітиці термін “Глобальний Південь” особливо активно експлуатують ревізіоністські держави, які прагнуть нового переділу світу. Приміром, представляти інтереси неіснуючого об’єднання країн хоче Китай і Росія. Щоправда, розуміючи своє політичне банкрутство, РФ придумала ще один варіант назви – **“глобальна більшість”**, який, як і всі попередні варіанти, не має ні визначення, ні класифікації. Якщо судити з результатів голосування за резолюції ГА ООН, то Росія якраз у меншості, а якщо пробувати поміркувати над спробами зарахувати до “глобальної більшості” найбільш густонаселені країни світу – Китай та Індію, які з різних причин входять і до БРІКС, і до ШОС і водночас претендують на власне лідерство в представленні інтересів “Глобального Півдня”, то треба спершу запитати в них, чи згодні вони з претензіями РФ зрівнятися з ними.

Країни “Глобального Півдня” дуже різноманітні. До них належать держави з майже ідеальними показниками демократії й відверті диктатури. Частина країн, що належать до

“Глобального Півдня”, засудила вторгнення Росії в Україну, але є й чимало держав, які зайняли «нейтральну» позицію, точніше, **позицію “не висловлювати жодної позиції”**.

Борцем за права “Глобального Півдня” та членом БРІКС є **Південна Африка**. За даними “The Africa Wealth Report 2024” компанії “Henley&Partners” в цій країні за підсумками 2023 року налічувалося 37 400 доларових мільйонерів, 102 мультимільйонери й п’ять мільярдерів [6]. Ця країна посідає перше місце в “індексі нерівності” швейцарського банку UBS із показником 82 зі 100 можливих, зростання – 17,7% проти 2008 року. Тільки в Йоганнесбурзі – 12 300 мільйонерів і два мільярдери.

Бразилія – на другому місці в “індексі нерівності”, **Індія** – на четвертому. **США**, яким БРІКС кидає виклик, – на почесному третьому місці. Країни Глобального Півдня, як-от **Єгипет, Нігерія, Кенія, Марокко, Маврикій, Алжир, Гана, Ефіопія й Намібія**, належать до лідерів континенту за кількістю доларових мільйонерів, і прогнози кажуть про зростання їх кількості на 80% упродовж наступних десяти років.

За даними звіту OXFAM, традиційно представленого в Давосі, 1% багатих людей Африки володіє майже половиною багатства континенту. Майно сімох найбагатших людей становить 52 млрд дол., що перевищує доходи 700 мільйонів африканців. Єдиний мільярдер Зімбабве збільшив своє майно на 40% з 2020 року, а найбагатша людина Африки – нігерієць, у нього монополія на цемент, і він платить податок в 1% із прибутку вже 15 років.

Цікаво, що за даними OXFAM, **країни Африки щороку недоотримують по 200 млрд дол. через різні схеми ухиляння від податків найбільших корпорацій – національних і міжнародних**. Тим часом саме корпоративні податки для африканських держав є **основним джерелом фінансування соціальних програм і формування бюджетів**. Узагалі всі ці проблеми – не африканські й не “південні”, а загальносвітові. П’ятеро найбагатших людей планети подвоїли свої статки за останні три роки, тоді як доходи 5 мільярдів людей за цей час зменшилися [7].

13,5% населення Індії живе на 15 дол. на місяць, ВВП на душу населення трохи перевищує 2 тис. дол. Водночас у липні 2024 року ЗМІ повідомили про триденні святкування з нагоди весілля сина найбагатшої людини в Індії й Азії **Ананта Амбані**. За різними оцінками, витрати на грандіозний захід становитимуть до 350 млн дол. На весілля запросили не тільки прем’єр-міністра найбільшої демократії Азії Нарендру Моді, членів уряду й парламенту, а й Марка Цукерберга, Білла Гейтса, Гіллари Клінтон, Тоні Блера, Бориса Джонсона, сестер Кардаш’ян, Бекхемів, доньку Трампа Іванку й багатьох інших [8].

В свою чергу, науковці Берлінського університету імені Гумбольдтів порахували, що 2004 року поняття “Глобальний Південь” зустрічалося в публікаціях близько 20 разів. Тоді як 2014-го таких публікацій було вже сотні.

Боротьба за Глобальний Південь була завжди і активізувалася в 50–60-ті роки через розпад колоніальної системи, коли в Африці, Азії і на Близькому Сході постали нові держави.

Але останні роки ця увага справді зростає. У країнах Глобального півдня живе більшість населення планети. А демографія показує, що через 25 років кожен п’ятий на Землі буде африканець. Географічні та кліматичні факторами, забезпечення міграційної безпеки, усі ці питання не дозволяють Глобальній Півночі не враховувати те, що відбувається тут.

Крім того, зауважує Ігор Семиволос, зростання уваги до Півдня збігається з певною кризою Заходу, який тривалий час активно контролював цю територію, а тепер відмовляється від цієї ролі. І в цих місцях виникає порожнеча, яку намагаються заповнити інші держави, зокрема Китай чи Індія [9].

Відомий індійський аналітик Сі Раджа Мохан зазначив: “Три саміти – один у Давосі, Швейцарія, а інші два (NAM і G77) у Кампалі, Уганда – вказують на те, що глобальна політика зміниться у 2024 році. Багаті та могутні люди світу в Давосі та знедолені в Кампалі мають спільну думку. Проблема – вирішення структурних змін у міжнародній системі. Старі гасла –

про глобалізм у Давосі та колективізм Глобального Півдня в Кампалі – більше не заслуговують на довіру та не є стійкими”. Саміти, на його думку, також підкреслюють контраст між планами на майбутнє провідних держав Азії – Індії та Китаю, які змагаються, з-поміж іншого, і за вплив на Глобальному Півдні. Щорічна зустріч у Давосі є визнанням того, що відновлений конфлікт великих держав та економічний націоналізм загальмували “візок глобалізації”, тоді як саміти в Кампалі виявили, що відновлена протягом останнього року політична ейфорія щодо Глобального Півдня недостатня для вирішення викликів і можливостей мінливого світового порядку [10].

Тобто, публічно доступні дані свідчать про **деяку невідповідність ідейного образу жертв колоніального минулого й практичних інтересів бізнес-еліти “жителів півдня”**.

Але ж, виходячи з тих подій, які переживає Україна та й увесь світ у зв’язку з повномасштабною військовою агресією РФ, слід казати про наочну політичну кризу у сучасних міжнародних відносинах та важливість залучення держав Глобального Півдня до обговорення міжнародного порядку денного.

І, щоб досягти успіху на цьому шляху, ми маємо підходити індивідуально до кожної з цих країн, бо немає загального Глобального Півдня. Є партнери, які вже з нами, або яких вже треба переводити на наш бік.

Більшість країн Глобального Півдня намагаються представити свою **позицію щодо російсько-української війни як нейтральну**. Серед основних причин такої позиції можна виділити:

загальні антиамериканські настрої в окремих країнах, які при цьому необов’язково автоматично стають проросійськими у своїй позиції;

асоціація рф з так званою антиімперіалістичною потугою, ідеологічною спадкоємицею СРСР, а відповідно більшість Західних країн, які підтримали Україну, як представників імперіалістичних держав, що асоціюються з диктатом і колоніальним минулим;

несприйняття української боротьби як антиколоніальної. Тут відбувається нашарування як стереотипного мислення, що “білі не можуть бути колонією”, так і асоціація України з Європою, яка завжди сприймається як колонізатор;

одночасна залежність від західної економічної допомоги та обіцянок економічної допомоги, або існуючих контрактів з РФ;

історична приналежність до руху неприєднання.

У частини країн є незрозуміння, **яким чином може відбуватися формування умов для закінчення конфлікту, якщо до переговорів не залучена інша сторона – Росія**. Тобто для країн залишається незрозумілим формат і мета ініціативи. Ті, хто представляє себе як нейтральних, мають застереження, оскільки вважають, що поточні зустрічі мають на меті формування позиції однієї “сторони” (України та Заходу) проти іншої (Росії). А відповідно їх участь у зустрічах присвячених українській “Формулі миру” буде розцінена, як займання української сторони в конфлікті.

Інше важливе незрозуміння в середовищі країн так званого Глобального Півдня – **чому вони взагалі повинні цікавитися українськими питаннями** та долучатися до вирішення конфлікту, який знаходиться так далеко від них. Цьому, зокрема, сприяє і значна дипломатична та пропагандистська робота РФ щодо просування фейкової інформації щодо причин війни, ситуації з українськими біженцями, причин відсутності експорту зерна тощо. Але часто у внутрішніх дискусіях лунають і аргументи, що Україна ніколи не цікавилась їхніми проблемами, відповідно немає підґрунтя для солідарності.

Через низький рівень грамотності населення країн Глобального Півдня можна сміливо стверджувати, що про Україну там в кращому разі знають як про колишню радянську республіку. І новітню історію чули у викладеному російською пропагандою варіанті. Проте у цих державах більшу роль грають настрої еліт, а еліти, як відомо, мислять більш прагматично,

ніж ціннісно. Російська пропаганда намагається показати Глобальний Південь у світлі якщо не союзника, то співчуваючих держав.

Висновки

Беручи до уваги демографічну структуру більшості країн “Глобального Півдня”, значну частку молодого населення, варто робити окремий трек публічної дипломатії, який сприяв би зростанню їх підтримки України, роз’яснення причин війни, поточної ситуації та пошук тем, які відгукнулись би серед молоді. Оскільки найближчим часом очікуються вибори у багатьох важливих країнах, це може мати вплив на те, яких політиків вони підтримують у своїх країнах.

Україні варто активно використовувати можливості та майданчики різноманітних міжнародних організацій, окрім ООН, де беруть участь країни Глобального Півдня. На додаток до АСЕАН та Африканського Союзу, де Україна в останній час демонструє підвищений рівень інтересу, важливо налагодження сталої комунікації з іншими організаціями, зокрема ЕКОВАС, АРЕС, ОАД, Лігою арабських держав тощо. Більше того, для багатьох країн цього регіону, парламентська дипломатія буде мати значний вплив, тому Україні необхідно посилити використання можливостей Міжпарламентського Союзу, де українські парламентарі вже активізували свою діяльність.

Фінансування

Це дослідження не отримало конкретної фінансової підтримки.

Конкуруючі інтереси

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів.

Список використаних джерел

1. Корсунський С. Як Україні завоювати уми Азії. URL: <https://zn.ua/ukr/WORLD/jak-ukrajini-zavojuvati-umi-aziji.html> (дата звернення 15.04.2025).
2. Aggression against Ukraine: resolution / adopted by the General Assembly. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3965290?ln=ru&v=pdf> (дата звернення 16.04.2025).
3. ERO COMFORT. The Trouble With «the Global South». URL: <https://www.foreignaffairs.com/world/trouble-global-south> (дата звернення 25.04.2025).
4. Miliband David. The World Beyond Ukraine. URL: <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/world-beyond-ukraine-russia-west> (дата звернення 25.04.2025).
5. Городиський А. Що таке Глобальний Південь, чого він хоче і чому про нього стільки говорять? URL: <https://www.rfi.fr> (дата звернення 15.04.2025).
6. The Africa Wealth Report 2024. URL: <https://www.henleyglobal.com/publications/africa-wealth-report-2024> (дата звернення 16.04.2025).
7. The Middle East and North Africa Gap. URL: <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621549/bp-mena-gap-prosperity-for-the-rich-austerity-for-the-rest-051023-en.pdf;jsessionid=30C645BA2DF485B6305EEF8F5EED050?sequence=13> (дата звернення 17.04.2025).
8. Зірки, політики і магнати приїхали з усього світу на розкішне весілля в Індії. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/crgevp9d1v9o> (дата звернення 17.04.2025).
9. The Use of the Concept «Global South» in Social Science & Humanities. URL: <https://www.academia.edu/7917466> (дата звернення 17.04.2025).
10. Борділовська О. Глобальний Південь у контексті нових викликів. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/hlobalnyy-pivden-u-konteksti->

[novykh-vykykiv](#) (дата звернення 25.04.2025).

References

1. Korsunsky S. How Ukraine can win the minds of Asia. Available from : <https://zn.ua/ukr/WORLD/jak-ukrajini-zavojuvati-umi-aziji.html> (date of application 15.04.2025).
2. Aggression against Ukraine: resolution / adopted by the General Assembly. Available from : <https://digitallibrary.un.org/record/3965290?ln=ru&v=pdf> (date of application 16.04.2025).
3. ERO COMFORT. The Trouble With «the Global South». Available from : <https://www.foreignaffairs.com/world/trouble-global-south> (date of application 25.04.2025).
4. Miliband David. The World Beyond Ukraine. Available from : <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/world-beyond-ukraine-russia-west> (date of application 25.04.2025).
5. Horodysky A. What is the Global South, what does it want and why is there so much talk about it? Available from : <https://www.rfi.fr> (date of application 15.04.2025).
6. The Africa Wealth Report 2024. URL: <https://www.henleyglobal.com/publications/africa-wealth-report-2024> (date of application 16.04.2025).
7. The Middle East and North Africa Gap. Available from : <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621549/bp-mena-gap-prosperity-for-the-rich-austerity-for-the-rest-051023-en.pdf;jsessionid=30C645BA2DF485B6305EEF8F5EEDE050?sequence=13> (date of application 17.04.2025).
8. Stars, politicians and tycoons came from all over the world for a luxurious wedding in India. Available from : <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/crgevp9d1v9o> (date of application 17.04.2025).
9. The Use of the Concept «Global South» in Social Science & Humanities. Available from : <https://www.academia.edu/7917466> (date of application 17.04.2025).
10. Bordilovska O. The Global South in the Context of New Challenges. Available from : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/hlobalnyy-pivden-u-konteksti-novykh-vykykiv> (date of application 25.04.2025).